

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๒.

_____. ฎีกาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสยามรัฐ ปี ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

_____. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

คณะกรรมการโครงการจัดสร้างพระไตรปิฎกนิสสยะ. พระไตรปิฎกนิสสยะ (ฉบับพิเศษ) มหาสติปัฏฐานสูตร. แปลโดยจรัญ ธรรมดา. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ธรรมภาคปฏิบัติ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

คู่มือการฟังพระอภิธรรม เล่ม ๒. ปริจเฉทที่ ๔ วิถีสังคหวิภาค. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เรือนแก้วการพิมพ์, ๒๕๔๒.

จินต์ บริหารวนเขตต์. ปรมัตถธรรมสังเขป จิตตสังเขป และภาคผนวก. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์, ๒๕๕๓.

- จำลอง ดิษยวณิช. **วิปัสสนากรรมฐาน และ เซวอาร์มณ**. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๓.
- ป. หลงสมบุญ. **พจนานุกรมบาลี-ไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๙.
- ฝ่ายวิชาการ อภิธรรมโชติกะวิทยาลัย. **คู่มือการศึกษาหลักสูตรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๕.
- ธนิต อยู่โพธิ์. **วิปัสสนาธิมม**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- พระกัมมภูฏานนาจริยะ พระปณิตตาภวังค์. **รู้แจ้งในชาตินี้**. แปลโดย พระคันธสาราภวังค์. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๐.
- พระคันธสาราภวังค์. **โพธิปักขิยธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๕.
- พระครูเกษมธรรมทัต (สุรศักดิ์ เขมรสี). **วิปัสสนาภูมิ**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘.
- พระครูปลัดสัมพิพัฒนธรรมาจารย์ (ประเสริฐ มนต์เสวี). **อานาปานสติภาวนา**. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.
- _____. **เอกสารประกอบการสอน รายวิชา สัมมนาวิปัสสนาภาวนา**. หลักสูตรพุทธศาสนา มหามบัณฑิต สาขาวิปัสสนาภาวนา ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆสมจร., ๒๕๕๕.
- _____. **สติปัฏฐานภาวนา**. ในเอกสารประกอบการสอนรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสนาพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พระปัญญาวโร ภิกขุ. **หลักการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาเบื้องต้น**. แปลโดย ฉัตรนคร องค์สิงห์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.
- พระญาณธชเถระ (แลตีสยาตอ). **อภิธัมมัตถสังคหะ และ ปรมัตถทีปนี**. แปลโดย พระคันธสาราภวังค์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวัน กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๖.
- พระทันตอาจารย์ธัมมपालเถระ. **ปรมตมณชสา นาม วิสุทธิมคคมหาฎีกา (ทติโย ภาโค)**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญาน, ๒๕๓๗.
- พระธมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. **ปรมัตถโชติกะ ปริจเฉทที่ ๑-๒-๖ หลักสูตรชั้นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๖.
- พระธัมมपालมหาเถระ. **ปรมัตถมณชสา วิสุทธิมคคมหาฎีกา ภาค ๑**. แปลโดย สิริ เพ็ชรไชย กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๕.

- _____ . **ปรมัตถมัญชุสา วิสุทธิมัคคมหาฎีกา ภาค ๒.** แปลโดย สิริ เพ็ชรไชย.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๕.
- _____ . **ปรมัตถมัญชุสา วิสุทธิมัคคมหาฎีกา ภาค ๓.** แปลโดย สิริ เพ็ชรไชย.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๕.
- พระธรรมธีรราชมหามุนี (โชดก ญาณสิริ). **วิปัสสนากรรมฐาน.** พิมพ์ครั้งที่ ๓๒.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๕๓.
- _____ . **โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ.** พิมพ์ครั้งที่ ๖. นนทบุรี: สำนักพิมพ์สัมปชัญญะ,
๒๕๔๙.
- _____ . **หลักปฏิบัติสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
- พระธรรมมงคลจารย์ (ทอง สิริขันธ์). **ทางสายเอก.** พิมพ์ครั้งที่ ๗. เชียงใหม่: หจก. ดาราวรรณการพิมพ์,
๒๕๕๓.
- พระบวรปริยัติวิธาน. **แสงสว่างทางปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส จำกัด, ๒๕๕๑.
- พระปลัดวิสุทธ์ คุตตชโย. **คู่มือการศึกษาพระอภิธรรมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์วิสุทธ์, ๒๕๕๑.
- พระพุทธโฆสาจารย์. **คัมภีร์วิสุทธิมรรค.** แปลโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร).
พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร: บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง, ๒๕๔๖.
- _____ . **คัมภีร์วิสุทธิมรรค. เล่ม ๓.** แปลโดย พระเมธีกิตติโยดม (พิน กิตติปาโล) และ ธนิต อยู่โพธิ์.
พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิญญูญาณ, ๒๕๔๑.
- พระพุทธทิตตเถระ. **อภิธัมมวาทาร.** แปลโดย พระคันธสาราภวังค์. พิมพ์ครั้งที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **พุทธธรรม (ฉบับปรับปรุง).** พิมพ์ครั้งที่ ๓๒.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ผลิธัมม์, ๒๕๕๕.
- _____ . **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.** พิมพ์ครั้งที่ ๑๙. นนทบุรี: บริษัท เอส.
อาร์. พรินต์ติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๓.
- _____ . **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์** พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร:
สหธรรมิก, ๒๕๕๓.
- _____ . **ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง.** พิมพ์ครั้งที่ ๖๓. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์สวย จำกัด,
๒๕๔๖.
- พระพรหมโมลี (วิลาส ญาณวโร). **วิมุตติรัตนมาลี.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม, ๒๕๓๙.

พระภัททนต์ อาสภมหาเถระ อัมมาจริยะ อัครมหาภิกษุฐานาจริยะ,ดร. **วิปัสสนาทีปนิฎฐิกา.**

ชลบุรี: วัดภัททนต์อาสภาราม, ๒๕๑๓.

_____. **ปฐมวิปัสสนาวงศ์ในประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๔.

พระมหาสมปอง มุทิโต. **คัมภีร์ อภิธานวรรณนา.** พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๔๒.

_____. **คัมภีร์ อภิธานวรรณนา.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยวรงค์พริ้นติ้ง จำกัด, ๒๕๔๗.

พระมหาแสวง โชติปาโล. **ทางสายเอก.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสียงเชียงใหม่, ๒๕๔๕.

พระสัทธัมมโชติกะ อัมมาจริยะ. **ปรมัตถโชติกะ ปริเฉทที่ ๓, ๗.** พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

_____. **ปริเฉทที่ ๙ เล่ม ๒ วิปัสสนากรรมฐาน.** กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๔.

พระโสภณมหาเถระ (มหาสีสยาตอ). **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

_____. **ปฏิจจนมุขปาถ เหตุผลแห่งวิภูสสงสาร.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๓.

_____. **พรหมวิหาร.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

_____. **มหาสติปัฏฐานสูตร.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

_____. **วิปัสสนาขุณี.** แปลโดย จำรูญ ธรรมดา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๔๐.

_____. **วิปัสสนานัย เล่ม ๑.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๔๘.

_____. **วิปัสสนานัย เล่ม ๒.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. นครปฐม: หจก.ซีเอไอ เซ็นเตอร์, ๒๕๕๐.

_____. **นิพพานถา.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. นครปฐม: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

_____. **อนัตตลักษณะสูตร.** แปลโดย พระคันธสาราภิวังศ์. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: หจก.ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๖.

พระอนุรุธะ และพระญาณธชะ. **อภิธัมมัตถสังคหะ และปรมัตถทีปนี**. กรุงเทพมหานคร: หจก.

ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๒.

พุทธทาสภิกขุ. **ธรรมโฆษณอรรถาณุกรม (ฉบับย่อ)**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, ๒๕๓๓.

_____. **ธรรมานุกรมธรรมโฆษณ ฉบับประมวลธรรม เล่ม ๓**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมทานมูลนิธิ, ๒๕๔๐.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๑.

_____. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์, ๒๕๔๖.

_____. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๖.

พระอังกวีสเถระ. **สัททนีติธาดุมมาลา**. แปลโดย พระมหานิมีต ธมมสาโร และจำรูญ ธรรมดา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๔๖.

พระอุปัชฌาย์. **วิมุตติมรรค**. แปลโดยพระราชวรมณี (ประยูร ธมมจิตโต). กรุงเทพมหานคร: บริษัทเคล็ดไทย จำกัด, ๒๕๕๑.

พุทธทาสภิกขุ. **ตามรอยพระอรหันต์**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา. ม.ป.ป.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. **สัมมาทิฐิ**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. เชียงใหม่: โรงพิมพ์นันทพันธ์, ๒๕๕๔.

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (สมศักดิ์ อุปสสมมหาเถระ). **อริยวังสปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

สมเด็จพระมหาธีรราชจารย์ (นิยม ฐานิสสรมหาเถร). **ลักษณะกิจตุกกะ และ กรรมในเชิงลึก**. สำนักพิมพ์ ม.ป.ป., ๒๕๕๕.

สยาตอภัทธันตวิโรจนะ. **วิธีเจริญมหาสติปัฏฐาน**. แปลโดย เมฆวดี. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ดีเอ็มจี, ๒๕๕๖.

(๒) วิทยานิพนธ์:

พระปลัดปรีชา คนธโก (จุลโพธิ์) “ศึกษาการเจริญโพชฌงค์ที่มีผลต่อการบรรลุธรรมในคัมภีร์พระพุทธานุศาสนานเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนาพุทธศาสนมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

พระมหารุ่งเรือง รุกขิตธมโม (ปะมะชะ). “ผลการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน: ศึกษากรณีเยาวชนผู้ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมสวนเวฬุวัน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระชัยพล โสภโณ (จรรุทวิทรัพย์). “ศึกษาอาตปปี สัมปะชาโน สติมา ที่ปรากฏในมหาสติปัฏฐานสูตร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

พระธนพัชร นิติสกโก (คัมสมบัติ). “ศึกษาการปรับอินทรีย์ ๕ ให้สมดุลในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

นางสาวสุขฤดี รัตนเกษตร. “ศึกษาสัมปชัญญูปพะเพื่อกำหนดรู้รูปในการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาหมวดกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

ชุตีพงศ์ ไตรโลกา. “ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาพละ ๕ ในพุทธศาสนาเถรวาท”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

ธนาคม บรรเทากุล. “การศึกษาวิธีการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานของพระอาจารย์ภัททันตะ อาสภมหาเถระ อัครมหากรรมฐานาจารย์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

นายศรีสด แสงสว่าง. “ศึกษาโพชฌงค์ ในการปฏิบัติวิปัสสนาตามหลักสติปัฏฐาน ๔ เฉพาะกรณีการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ๗ เดือน”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.